

Nr 20.

Ankom till Riksdagens kansli den 23 februari 1911 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af lägenheter från förra kungsladugården Biskopstorp nr 1 i Hallands län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 28 oktober 1910 aflåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 26, har Kungl. Maj:t under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva att tolf till förra kungsladugården $3 \frac{3}{4}$ mantal Biskopstorp nr 1 i Kvibille socken af Hallands län hörande lägenheter må med i statsrådsprotokollet angifna områden från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendommar och med iakttagande af de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser med skyldighet för köpare af lägenheten Krutstugan att låta förre torparen Bengt Carl Nilsson under sin lifstid utan afgäld behålla och bebo en honom tillhörig stugubyggnad.

Till förberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anført följande:

»Förra kungsladugården $3 \frac{3}{4}$ mantal Biskopstorp nr 1 i Kvibille socken af Hallands län är genom domänstyrelsens kontrakt den 17 oktober 1890 utarrenderad för statsverkets räkning på tjugu års tid från den 14 mars 1891 mot årligt arrende af 5,050 kronor. På grund af nådig befallning i bref den 18 juni 1910 har arrendekontraktet af domänstyrelsen förlängts att på samma villkor som hittills gälla under ytterligare ett år eller således till den 14 mars 1912. Vid en år 1908 å egendomen förrättad arrendeuppskattning har förslag väckts om försäljning af lägenheter från egendomen och har domänstyrelsen med underdånig skrifvelse den 1 april 1910 underställt denna fråga Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning samt för sådant ändamål öfverlämnat

instrumentet öfver berörda förrättning med flera ärendet rörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren C. O. Fröman år 1908 upprättad karta öfver inägora till egendomen med beskrifning äfvensom instrument öfver en i mars 1910 verkställd kompletterande uppskattningsförrättning.

Af dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen omkring 12 kilometer från staden Halmstad och 12 kilometer från Getinge järnvägsstation, innehåller en sammanlagd areal af 443 hektar 6,6 ar förutom ett till kronopark afsatt område om 550 hektar 58,51 ar.

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, bland annat, att följande med gröna gränslinjer å ofvanberörda karta utmärkta lägenheter måtte från egendomen afsöndras och försälas med nedannämnda arealer samt salu- och arrendevärden.

Lägenhetens namn	Ägofigur å kartan	A r e a l										Salu-värde	Arrende-värde
		Tomt och åker		Äng		Afrös-ningsjord		Impedi-ment		Summa			
		har	ar	har	ar	har	ar	har	ar	har	ar		
Kullarne n:r 1	58—74	11	10,2	—	37,4	2	43,5	—	5—	13	96,1	8,400	300
Kullarne n:r 2	af 56, 57, 57 a af 75, af 79 a	5	91,6	—	13,6	—	—	—	0,5	6	5,7	3,600	120
Kullarne n:r 3	55, af 56, af 75, af 78, af 79 a	5	88,1	—	17,2	—	—	—	15,5	6	20,8	3,600	120
Kullarne n:r 4	af 51, 53, af 75, af 78, af 79, af 79 a,	5	67,2	—	36—	—	4,5	—	0,5	6	8,2	3,600	120
Kullarne n:r 5	50, af 51, 52, af 79, af 79 a, 81—83	5	40,8	—	80,7	—	16,1	—	2—	6	39,6	3,600	120
Kullarne n:r 6	42—49	16	29,2	—	4—	—	—	—	20,1	16	53,3	9,800	350
Hästhagen n:r 1	538—562	11	34,8	—	29—	1	54,8	—	13,8	13	32,4	8,000	300
Hästhagen n:r 2	af 531, af 534, 535—537	5	33—	—	2,2	—	—	—	12—	5	47,2	3,200	110
Hästhagen n:r 3	af 531, 532, 533, af 534	5	19,5	—	12,4	—	3—	—	1—	5	35,9	3,200	110
Hästhagen n:r 4	523—530	22	18,2	—	—	—	12,3	—	25—	22	55,5	13,300	450
Hästhagen n:r 5	488—518	16	61,1	1	82,4	5	31,4	—	3,5	23	78,4	7,400	260
Krutstugan ...	519—522	—	98,8	—	—	—	—	—	—	—	98,8	800	40

Dessutom har såsom gemensam väg för lägenheterna Kullarne nr 1—6 afsatts ett område om 20 ar, å kartan betecknad med ägofiguren nr 54.

Af ifrågavarande lägenheter är lägenheten Kullarne nr 1 bebyggd med kronan tillhöriga manhus och uthuslänga, inredd till stall, fähus, loge och tvenne sädesgolf, hvarjämte å lägenheten finnas nuvarande torparen tillhöriga en tillbyggnad för utvidgning af fähuset samt en byggnad, inrymmande fårhus, källare med mera, samtliga byggnader i godt stånd. Uppskattningsmännen hafva upplyst, att nyssnämnda torparen tillhöriga byggnader med ett värde af 500 kronor inräknats i det föreslagna saluvärdet för lägenheten, 8,400 kronor. Å lägenheten Hästhagen nr 1 finnas följande kronan tillhöriga byggnader, nämligen: ett utgammalt manhus och ett uthus, inredt till stall, fähus, foderlada, loge med tvenne sädesgolf, vagnsport och fårhus, den senare byggnaden i godt stånd. Å Krutstugan finnas kronan tillhöriga ett manhus och en uthusbyggnad, båda utgamla, äfvensom en stugubyggnad, som äges och bebos af förre torparen Bengt Carl Nilsson.

Synemännen hafva föreslagit, att Nilsson, därest lägenheten Krutstugan komme att försäljas, måtte tillförsäkras rätt att under sin återstående lifstid utan afgäld få kvarbo därstädes.

Öfriga till försäljning föreslagna lägenheter äro obebyggda.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har ej haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag i nu förevarande delar, men hemställt, att, om sådant låte sig göra, dels nuvarande torpare å de lägenheter, som skulle försäljas, måtte beredas företrädesrätt att, därest de så önskade, få för ifrågasatta saluvärden inköpa de bebyggda, af dem bebodda torpen, dels torparna å Lyngen nr 1 och 2, hvilka torp äro belägna å ett område, som af synemännen föreslagits skola införlifvas med det till kronopark förut afsatta området af egendomen, måtte lämnas företrädesrätt att för ifrågasatt saluvärde inköpa hvar sin, hvilken de själfva önskade, af de till försäljning föreslagna, obebyggda lägenheterna.

Sedan i anledning häraf domänstyrelsen infordrat utredning, huruvida sådana omständigheter föreläge beträffande lägenheterna Kullarne nr 1, Hästhagen nr 1 och Krutstugan, att ifrågavarande lägenheter finge, enligt de från och med år 1910 gällande förändrade grunder för egnahemsupplåtelser från vissa kronoegendomar, hembjudas deras nuvarande brukare, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande till styrelsen inkommit med upplysning därom, att lägenheterna Kullarne nr 1 och Krutstugan brukats af sina nuvarande innehafvare Petter Leonard

Pettersson och Bengt Johan Bertilsson sedan år 1901 och Hästhagen nr 1 af Gustaf Karlsson och hans syster Gerda Karlsson sedan år 1905 äfvensom att samtliga dessa brukare väl häfdat sina respektive lägenheter.

Domänstyrelsen, som förklarar sig ej kunna biträda Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes hemställan om rätt för innehafvarna af torpen Lyngen nr 1 och 2 att erhålla företrädesrätt att för åsatta saluvärden inköpa hvar sin af de till försäljning föreslagna, obebyggda lägenheterna, har hemställt om bifall till uppskattningsmännens förslag om ifrågavarande försäljningar. Domänstyrelsen har därvid tillika erinrat, att, då i den föreslagna försäljningssumman för Kullarne nr 1, 8,400 kronor, inginge värdet af vissa kronan ej tillhörande byggnader med 500 kronor, försäljningsvärdet af berörda lägenhet borde bestämmas till allenast 7,900 kronor.

För egen del finner jag mig böra biträda uppskattningsmännens förslag till upplåtelser af lägenheter från egendomen, dock med iakttagande af den af domänstyrelsen beträffande saluvärdet å Kullarne nr 1 gjorda jämkning. Beträffande Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förslag, att innehafvarna af torpen Lyngen nr 1 och nr 2 måtte erhålla företrädesrätt att för åsatta saluvärden inköpa hvar sin af de till försäljning föreslagna, obebyggda lägenheterna, finner jag nämnda förslag så mycket mindre böra föranleda särskild åtgärd, som den omständigheten, att dessa torp må komma att införlifvas med kronoparken, icke synes innebära hinder för innehafvarna af torpen att å desamma kvarbo.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande framställning och får därför hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 23 februari 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.